U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **I. H.,** zast. JUDr. Karlem Kavalírem, advokátem se sídlem Buzulucká 431/2, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2017, čj. OAM-23/LE-BE02-BE04-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2017, čj. 46 Az 8/2017-28,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Karlu Kavalírovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 3 400 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal dne 13. 2. 2017 žádost o mezinárodní ochranu. Stěžovatel uvedl, že je ukrajinské národnosti a státní příslušnosti a pochází z Ivanofrankivské oblasti na Ukrajině, kde je i jeho poslední ukrajinské místo pobytu a kde žije jeho syn a matka. Důvody pro mezinárodní ochranu spatřoval stěžovatel především v nutnosti ochránit svoji současnou družku, o jejíž život se bojí, neboť jí opakovaně vyhrožovala bývalá manželka stěžovatele. Další důvod pro poskytnutí ochranu je dle stěžovatele ekonomická situace na Ukrajině, která stěžovateli neumožňuje v jeho věku zajistit živobytí pro jeho rodinu a matku. Ukrajinský korupční systém nutí stěžovatele vymýšlet nezákonné způsoby obživy, což je v rozporu s jeho křesťanskou vírou. Stěžovatel zmínil i válečný konflikt na Ukrajině, který se ho nyní netýká, ale není zřejmé, co bude v budoucnosti. Na pohovoru stěžovatel výše uvedené důvody pro udělení mezinárodní

ochrany zopakoval. Uvedl, že do dubna 2016 měl v České republice legální pobyt a následně používal padělaný rumunský cestovní doklad. Na Ukrajině není možné získat legálně české vízum, neboť celý systém je ovládán mafií.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 3. 2017, čj. OAM-23/LE-BE02-BE04-2017, neudělil stěžovateli žádnou z forem mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Před vydáním rozhodnutí měl stěžovatel možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí, nevznesl proti nim žádné námitky, ani nenavrhl jejich doplnění. Ohrožením družky stěžovatele se správní orgány zabývaly v rámci samostatného správního řízení o žádosti o mezinárodní ochranu družky stěžovatele. Družka stěžovatele i sám stěžovatel výslovně potvrdili, že při jejich opakovaných návratech na Ukrajinu již k žádným incidentům ze strany bývalé manželky stěžovatele nedošlo. Ekonomická nouze na Ukrajině není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Konflikt na Ukrajině podle aktuálních informací probíhá pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, nikoliv v oblasti Ivanofrankivské, ze které pochází stěžovatel. I sám stěžovatel navíc v řízení potvrdil, že se ho v současnosti konflikt nijak nedotýká.

[3] Rozhodnutí žalovaného stěžovatel napadl žalobou, v níž namítal porušení jednotlivých ustanovení správního řádu a zákona o azylu. Žalovanému také vytýkal nedostatečné zjištění skutkového stavu věci. Stěžovatel v žalobě nově uvedl, že již víckrát obdržel předvolání do armády a „*má jít do války*“. Z toho důvodu se stěžovatel obává pronásledování, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání.

[4] Krajský soud žalobu stěžovatele zamítl. Žalobní námitka spočívající v tvrzení, že žalobci měla být udělena některá z forem mezinárodní ochrany, neboť mu hrozí odvedení do války a nasazení do bojů, nebo případně trest za neuposlechnutí rozkazů, byla stěžovatelem uplatněna poprvé až v žalobě, čímž stěžovatel neunesl své břemeno tvrzení. Nadto samotné tvrzení o hrozbě odvedení je nevěrohodné, a to jednak s ohledem na jeho uvedení až v žalobě a jednak s ohledem na skutečnost, že žalobce je osobou starší 50 let, u které je odvedení do armády značně nepravděpodobné. Ostatní námitky vznesené stěžovatelem v žalobě nejsou dostatečně konkrétní, aby mohly být považovány za žalobní námitky.

II. Shrnutí kasační stížnosti

[5] V kasační stížnosti, resp. v jejím doplnění, stěžovatel namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Odůvodnění rozsudku je vnitřně rozporné, neboť krajský soud na jednu stranu uvádí, že s ohledem na přímý účinek čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 je rozhodný skutkový a právní stav v době vydání rozsudku, na druhou stranu se skutečnostmi uplatněnými stěžovatelem nezabýval s odůvodněním, že je stěžovatel uplatnil pozdě, čímž neunesl své břemeno tvrzení. Stěžovatel k této argumentaci poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16. Napadený rozsudek je navíc překvapivý, neboť krajský soud nepředestřel svůj názor na věrohodnost tvrzení stěžovatele a rozhodl bez nařízení ústního jednání. Ačkoliv stěžovatel s rozhodnutím věci bez jednání souhlasil, soud měl ústní jednání nařídit, aby stěžovatel mohl předložit důkazní návrhy ke svým tvrzením.

pokračování

V předmětné věci *„[n]ebylo možné vydat rozhodnutí ve věci samé bez nařízení jednání, jestliže žalobce nenavrhl důkazy k prokázání svých tvrzení a nebyl o nesplnění své důkazní povinnosti soudem poučen.“*

[6] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval některé argumenty uvedené ve svém rozhodnutí, ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] NSS nejprve posoudil, zda kasační stížnost splňuje formální náležitosti, a shledal, že stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem. Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. Není-li tomu tak, kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost.

[9] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které NSS dosud vůbec či plně neřešil nebo (2) právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, anebo (3) je potřeba učinit judikaturní odklon. Kasační stížnost je také přijatelná, (4) pokud je v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatel namítá zejména nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku z nedostatku důvodů, překvapivosti a nepředvídatelnosti rozhodnutí krajského soudu. Z textu stížnosti je zároveň patrné, že stěžovatel namítá i nedostatečně zjištěný skutkový stav věci před krajským soudem a nesprávné posouzení otázky možného udělení některého z druhů mezinárodní ochrany.

[11] NSS se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, jejíž důvodnost by sama o sobě zakládala přijatelnost kasační stížnosti a postačovala by k jeho zrušení. NSS i s přihlédnutím ke své dřívější judikatuře konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil (srov. např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 – 73, a ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004 – 74). Absenci takto vytýčených požadavků NSS v napadeném rozhodnutí krajského soudu neshledal. Krajský soud naopak přehledně popsal rozhodný

skutkový stav a s žalobními námitkami se řádně a srozumitelně vypořádal. Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku je proto nepřijatelná.

[12] NSS dále poznamenává, že v posuzované věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou NSS řešena. Krajský soud správně posoudil, že jediným dostatečně konkrétním žalobním bodem je námitka, že stěžovateli měla být udělena mezinárodní ochrana z důvodu hrozícího odvedení do armády, případně trest za neuposlechnutí rozkazů. Ostatní námitky dostatečně konkrétní nebyly (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58, na které správně odkazuje krajský soud).

[13] Otázkou vztahu mezi § 75 odst. 1 s. ř. s. a čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU se NSS zabýval v rozsudku ze dne 26. 11. 2015, čj. 10 Azs 194/2015-32, ve kterém uvedl, že žadatel o mezinárodní ochranu má primárně povinnost uvést v řízení před správním orgánem všechny skutečnosti, které jsou mu známé a které mohou být relevantní z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany. Nesplní-li žadatel tuto povinnost, nese riziko, že skutečnostmi, které ve správním řízení neuplatnil, ačkoliv je uplatnit mohl, se krajský (městský) soud nebude v soudním řízení zabývat. „*Povinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztříštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.*“ Tyto závěry byly potvrzeny i stěžovatelem citovaným nálezem Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16, kterým Ústavní soud zamítl ústavní stížnost proti výše uvedenému rozsudku NSS. Ústavní soud zdůraznil, že je nutné, aby správní žaloby ve věcech mezinárodní ochrany byly posuzovány důkladně a pečlivě a u novot vznesených teprve před správním soudem musí být zjišťováno, zda je mohl žadatel uvést již dříve, případně zda je správnímu orgánu nesdělil z ospravedlnitelných důvodů (např. neprovedení osobního pohovoru, stud nebo trauma žadatele, kulturní zábrany apod.). Stěžovatel měl dost prostoru pro uplatnění všech relevantních skutečností již ve správním řízení. Stěžovatel není z kulturně zvlášť vzdálené země a v EU pobývá přerušovaně již od roku 2013. Na válečný konflikt na Ukrajině byl stěžovatel dotazován a sám uvedl, že se jej v současnosti netýká, žalobní tvrzení je tak v rozporu s dřívějšími tvrzeními stěžovatele. Za takové situace nebyly dány žádné důvody ospravedlňující neuvedení všech tvrzení již ve správním řízení a krajský soud postupoval při posouzení této žalobní námitky správně a jeho rozhodnutí nelze považovat za překvapivé.

[14] K otázce povinnosti krajského (městského) soudu nařídit ústní jednání se NSS již také mnohokrát vyjádřil ve své judikatuře, ze které plyne, že pokud soud řádně doručí výzvu podle § 51 s. ř. s. a účastník řízení se ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy nevyjádří, má se za to, že souhlasí s projednáním bez nařízení jednání (srov. např. rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2004, čj. 6 Azs 36/2003-50, č. 641/2005 Sb. NSS). Ze soudního spisu je zřejmé, že stěžovatel byl řádně poučen o fikci souhlasu s projednáním věci bez nařízení jednání výzvou krajského soudu ze dne 9. 5. 2017, čj. 46 Az 8/2017-19, která byla doručena jeho zástupci dne 10. 5. 2017. Krajský soud nepotřeboval v dané věci provést dokazování (viz výše) a postupoval tedy správně, pokud rozhodl o věci bez nařízení ústního jednání (rozsudky NSS ze dne 14. 7. 2005, čj. 3 Azs 103/2005-76, č. 687/2005 Sb.

pokračování

NSS, a ze dne 29. 1. 2009, čj. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Ani tato námitka stěžovatele nezakládá přijatelnost kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] NSS neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Situace stěžovatele a jím vznesené námitky nepřináší žádnou novou právní otázku, kterou NSS dosud neřešil, či potřebu se od dříve přijatého řešení odchýlit, anebo otázku, kterou NSS řešil v rámci jednotlivých senátů odlišně. Nedošlo ani k žádnému natolik zásadnímu pochybení, které by mohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele. NSS proto odmítl kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

[17] Ustanovenému advokátovi se podle § 35 odst. 9 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání doplnění kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč, celkem částka 3 400 Kč, která bude proplacena z účtu NSS do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2017

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu